

INFORMAČNÍ GRAMOTNOST V PRAKTICKÉ VÝUCE V ČESKÝCH KNIHOVNÁCH

Informační politika VIKMA10

Bc. Helena Selucká - 110829

STEREOTYPY V KNIHOVNÁCH

- × Šedé myši v pláštích a trepkách?
- × Pracovní náplní „čtení“?
- × Knihovny a školy?
- × Informační vzdělávání?

INFORMAČNÍ GRAMOTNOST - DEFINICE

- ✘ Informační gramotnost je schopnost jednotlivce prostřednictvím dostupných informačních metod a technologií vyhledávat, zpracovávat, vyhodnocovat a využívat informace. (TDKIV)
- ✘ Funkční gramotnost je schopnost člověka aktivně participovat na světě informací. (SIALS)

INFORMAČNÍ GRAMOTNOST - DEFINICE

- ✘ Informační gramotnost v sobě zahrnuje funkční gramotnost, kterou doplňuje o ICT gramotnost, etický přístup a morální povědomí k využívání informací. (IVIG)

INFORMAČNÍ GRAMOTNOST V PŘÍKLADECH

- ✘ Získávat informace v beletristických, populárně – naučných, odborných textech a návodech, postupech...
- ✘ Analyzovat a posoudit text (zhodnocení)
- ✘ Získávat informace v cizích jazycích (včetně jazyků technologických)
- ✘ Znalosti převést v dovednosti a postoje

SITUACE VE VEŘEJNÝCH KNIHOVNÁCH

- × 2009 dotazníkové šetření ve veřejných knihovnách (MZK, Mgr. J. Nejezchlebová)
- × Krajské, pověřené a profesionální knihovny
- × Všechny se hlásí k informačnímu vzdělávání, nejčastěji ve formě orientace v knihovním fondu, informačním aparátu knihy...
- × Formou přednášky, exkurze nebo praktické ukázky
- × Nejvíce pro 1. stupeň ZŠ
- × Nejvíce otázek k IV žáků SŠ
- × Chybí vzdělávání na toto téma

PROBLÉMY VE VEŘEJNÝCH KNIHOVNÁCH

- × Samotná terminologie (informační lekce, informační výuka, informatické lekce, bibliografické lekce, exkurze...)
- × Oddělení informačního vzdělávání od tematických lekcí
- × Počítačové gramotnost
- × Chybí pružně reagující prostředí
- × Vybavenost knihoven
- × Provozní otázky (personální, finanční)
- × Pracovní vytížení
- × Role IV není vnímána jako prioritní

JAK DOSÁHNOUT ZMĚN VE VEŘEJNÝCH KNIHOVNÁCH ?

- ✘ Sdružení knihoven – Sekce pro informační vzdělávání uživatelů (SDRUK IVU)
- ✘ Tři pracovní skupiny:
 - + Čtenářská gramotnost
 - + Knihovna – zdroj informací
 - + Informační zdroje – tištěné, elektronické, audiovizuální

SDRUK IVU - CÍLE

- × Ukotvení terminologie
- × Metodická podpora (semináře, web, materiály)
- × Praktické ukázky
- × Semináře, pracovní porady
- × Spolupráce s dalšími organizacemi (zaměřenými na IV vysokoškolských studentů apod.)

- ✘ Odborná komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost na vysokých školách (IVIG)
- ✘ Standardy informační gramotnosti VŠ studenta
 - + <http://www.ivig.cz/standardy-student.html>
- ✘ Výzkumy vzdělávacích aktivit VŠ knihoven v ČR
- ✘ Seminář Informační vzdělávání a informační gramotnost v praxi vzdělávacích institucí

KISK – NAKLIV, PARTSIP

- × Národní klastr informačního vzdělávání
- × Partnerská síť informačních profesionálů

- × Sdílení zkušeností, navázání spolupráce, portály, kurzy, semináře, workshopy...

SROVNÁNÍ

× SDRUK IVU

× IVIG

× NAKLIV

× PARTSIP

INFORMAČNÍ LEKCE - VÝCHODISKA

- ✘ Metody kritického myšlení
- ✘ Stanovení cílů, kompetencí – provázanost celým programem
- ✘ Výstavba lekce:
 - + Evokace
 - + Uvědomění si významu
 - + reflexe

VYMEZENÍ LEKCE – KDYŽ JDE MALÝ BOBR SPÁT

- ✘ MŠ, 1. třída
- ✘ Co děláme ráno, odpoledne, večer, ve škole, doma, v létě nebo v zimě? A co naopak šikovný bobr nedělá? Hravé seznámení s režimem dne.
- ✘ **Vzdělávací oblasti:**
 - + Jazyk a jazyková komunikace
 - + Člověk a jeho svět
- ✘ **Průřezová témata:**
 - + *Osobnostní a sociální výchova*
- ✘ **Klíčové kompetence:**
 - + K učení
 - + Komunikativní
 - + Sociální a personální
 - + K řešení problémů

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Bc. Helena Selucká - 110829

POUŽITÁ LITERATURA

- ✘ LANDOVÁ, H. – CIVÍNOVÁ, Z.: Aktivity vysokoškolských knihoven v oblasti informačního vzdělávání : vývoj v letech 2006 – 2010 na vysokých školách v ČR. *ProInflow* [online]. 2010, roč. 2., č. 2. [cit.2011-11-14]. Dostupný z : pro.inflow.cz/aktivity-vysokoskolskych-knihoven-v-oblasti-informacniho-vzdelavani-vyvoj-v-letech-2006-2010-na-vere. ISSN 1804–2406.
- ✘ MATĚJŮ, P.: SIALS: Druhý mezinárodní výzkum funkční gramotnosti dospělých [online]. Praha : Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 1998. c2011. [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://www.piaac.cz/sials>
- ✘ Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy [databáze online]. Praha : Národní knihovna, 2009. [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/5AVMMFQAC4YIQ3UX7MSUU9MG74DIRAJJ24KP8I9INDL6J6SD68-00453?func=file&file_name=find-b&local_base=KTD
- ✘ Informační gramotnost. [online]. c2006-2011. Poslední aktualizace 8. 10. 2010.. [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://www.techlib.cz/cs/283-informacni-gramotnost-citovani/>
- ✘ Knihovní zákon. Zákon ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) [online]. c2004 [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/Zakon257.htm
- ✘ Konference informační gramotnost. [online]. 21. 11. 2011. c2007 - 2011 [cit. 2011-11- 25]. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/konference-informacni-gramotnost>
- ✘ Kurzy základní informační gramotnosti [online]. c2011 [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/02_pripavovane.htm

POUŽITÁ LITERATURA

- ✘ Metodický portál: Inspirace a zkušenosti učitelů. [online]. [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://dum.rvp.cz/index.html>
- ✘ O projektu. PARTSIP. [online]. c2011 [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://www.partsip.cz/>
- ✘ Použití definic informační gramotnosti v práci komise IVIG. [online]. Poslední aktualizace 16. 11. 2010. [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://www.ivig.cz/pouziti-informacni-gramotnosti.html>
- ✘ Projekt NAKLIV. [online]. c2011 [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://nakliv.cz/>
- ✘ Standardy informační gramotnosti vysokoškolského studenta. [online]. c2007. Poslední aktualizace 16. 11. 2010. [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://www.ivig.cz/standardy-student.html>
- ✘ Ukázkové lekce s metodami KM. [online]. 23. 1. 2001. [cit. 2011-11- 14]. Dostupné z: <http://www.kritickemysleni.cz/prectetesi.php?co=lekce>
- ✘ Zápis z 1. zasedání sekce SDRUK pro informační vzdělávání uživatelů : Okruhy témat informačního vzdělávání uživatelů (IVU). [online]. 22. 9. 2009. [cit. 2011-11-20]. Dostupné z: <http://www.svkos.cz/sdruk/odborne-sekce/sekce-pro-informacni-technologie/clanek/priloha-3/>
- ✘ Zápis z 2. zasedání Sekce pro informační vzdělávání uživatelů. [online]. 8. – 9. 2. 2010 [cit. 2011-11-20]. Dostupné z: <http://www.svkos.cz/sdruk/odborne-sekce/sekce-pro-informacni-vzdelavani-uzivatelu/clanek/zapis-z-2-zasedani-sekce-pro-informacni-vzdelavani-uzivatelu/>